

BEDOUCD GEBIED

GROENEWOUD EN KLOOSTER

JONG EN OUD...

De buurt Groenewoud dankt zijn naam aan het feit dat er vroeger vele bomen en struikgewas in het gebied aanwezig waren, voordat het omgetoverd werd naar een agrarisch landschap met boerderijen. Tegenwoordig is het een volwaardige woonwijk. In de loop der jaren heeft de wijk dus veel veranderingen doorgemaakt. De wijk is opgebouwd uit oude en nieuwe delen, zo heb je in het zuiden, langs onder andere de Veghelsedijk en Groenewoud, veel oude woningen en het zestiende-eeuwse Birgittijnse Abdij Maria Refugie. In het noorden bevinden zich ook oudere woningen die gebouwd zijn in de jaren '70. Sinds 1990 is in het midden van de wijk ook bijgebouwd, dit bestaat voornamelijk uit moderne woningen met strak aangelegde wegen en tuinen.

Langs onder andere de Veghelsedijk, Groenewoud, en Oud Moleneind staan relatief oude bomen langs de weg. Deze bomen kunnen door vleermuizen gebruikt worden als route tussen hun verblijfplaatsen en gebieden waar ze voedsel zoeken. Ondanks dat er nog geen vleermuizen zijn waargenomen in de buurt is het wel een mooi gebied voor ze. Ze kunnen hier voedsel zoeken in de tuin van het klooster en in de achtertuinen van de woningen.

...STRAK EN SPEELS

De tuinen staan namelijk vol met bomen en struiken waar veel insecten op afkomen. Naast vleermuizen hebben ook vogels veel baat bij de oudere delen van Groenewoud. Door de groenere, speelsere uitstraling hebben vogels, waaronder de heggenmus, vink en de groenling, mogelijkheden om te schuilen in heggen, rond te scharrelen tussen begroeiing in achtertuinen en te slapen in de bomen en struiken. In de grote bomen kan je ook de boomkruiper langs de stam omhoog zien 'kruipen'.

Midden in de buurt, langs bijvoorbeeld de Peerke Verkuijlenstraat, Huub van Lieshoutstraat en de Missielaan is minder groen aanwezig. De inrichting is strakker en zakelijker dan de eerder beschreven straten. De voor- en achtertuinen zijn hier meer versteend en veel heggen zijn te laag om functioneel te zijn voor vogels. Vogels kunnen hier slechts in broeden en schuilen. Plantsoenen worden hier kort gehouden wat weinig ruimte biedt voor bloemen en kruidenrijke vegetatie.

Helenastraat (Google Maps)

Jan van Oortstraat (Google Maps)

Abdij Maria Refugie
(Google Maps)

GEBIEDSKENMERKEN

Oppervlakte 27 ha

Functie Bebouwd gebied

Bodem -

Overig

KARAKTERISTIEK

De wijk Groenewoud is een nieuwe inbreidingswijk uit de jaren '80-'90 in het zuidwestelijke deel van Uden. De bebouwing bestaat uit enkele Brabantse langgevelboerderijen en woningen uit verschillende tijdsperiodes van de vorige eeuw. Het overgrote deel van de woningen is gebouwd in de jaren '90. Rond 1650 is een klooster gebouwd in het zuidoostelijke deel van Groenewoud. Hedendaags is dit in gebruik als katholieke kerk en is hier een museum voor religieuze kunst aanwezig.

Aan de oostzijde grenst het gebied aan een ruim groen landschapspark en de autosnelweg A50. Met de klok mee grenst Groenewoud aan de buurten Bogerd, Centrum, Zoggel en Eikenheuvel.

KAAL MAAR TOCH RIJK

In het zuidwesten van Groenewoud vind je één van de weinige bedrijfspanden. Ten oosten hiervan is een braakliggend perceel te vinden, dat vooral uit zand bestaat. Dan zal je denken dat op een kaal stuk niet veel te vinden is, maar niets is minder waar! Op een dergelijk kaal stuk land kan je mooie soorten vinden, zoals Duits viltkruid en de liggende ganzerik. Dit zijn planten die houden van de door mens bewerkte grond. Deze planten kunnen op zichzelf weer diverse typische insectensoorten aantrekken.

Niet alleen plantensoorten kunnen groeien op deze kale vlakte, maar ook korstmossen kunnen prima overleven hier. Frietzak-bekermos is hier een perfect voorbeeld van. Een gekke naam, maar deze korstmos lijkt serieus op een frietzak! Frietzak-bekermos is één van de weinige korstmossen die stand kan houden tussen de veel sneller groeiende planten. Op stoepstenen, zand én op muren, waar weinig andere plantensoorten kunnen overleven, is het volledig in zijn element.

LEVEN ACHTER DE KLOOSTERMUREN

Als je denkt aan een klooster dan denk je aan de kloosterlingen die daar wonen, maar er leeft veel meer achter de muren! Zo is er binnen de kloostermuren een goed bewaard geheim: de rijke Artsenijhof. Dit is een aangelegd middeleeuwse ‘cruydhof’, een strak ingedeelde kruidentuin met verschillende bedden omgeven door buxushagen en paden. Hier groeien tal van

planten die de kloosterlingen voorzagen in de levensbehoeften: geneeskrachtige planten, keukenkruiden, verfstofplanten en zeldzame inheemse gewassen.

Dit is niet alleen een mooie tuin voor mensen om te bezoeken maar dit trekt ook allerlei insecten en bestuivers zoals vlinders en bijen aan. Zo zijn er rondom het klooster de dagpauwoog en de wimperflankzandbij waargenomen. De dagpauwoog is een vlindersoort die overwintert in koele, donkere, beschutte plekjes. Het kan dus zo maar zijn dat de vlinder in de winter in het klooster verstopt zit!

De muur rondom het klooster biedt ruimte voor bijzondere muurplantjes. Zo groeien hier bijvoorbeeld de muurleeuwenbek en de muurvaren, dit zijn een van de eerste soorten die muren koloniseren. Ze verankeren zich in de voegen tussen de stenen en groeien vanuit daar verder. Ook korstmossen, zoals de grove geelkorst en muurschotelkorst, zijn typisch op de monumentale muur rondom het rooster.

Rondom het klooster staan diverse oude bomen die veel mogelijkheden bieden voor soorten. De eekhoorn kan rondstruinen in de tuin en slapen in de bomen en de merel kan voedsel zoeken tussen de bladeren. Maar vooral voor de kauw is het een populaire locatie. ’s Avonds komen de vogels met wel 150 tegelijk aanvliegen om te gaan slapen in de bomen. Ze maken hierbij veel kabaal, als je hier een keer in de schemering langs bent gelopen is dat je vast niet ontgaan!

WAARGENOMEN SOORTEN

(ZOALS BEKEND IN NATIONALE DATABANK FLORA EN FAUNA)

VOGELS

- Boomkruiper
- Groene specht
- Groenling
- Heggenmus
- Kauw
- Merel
- Roodborst
- Turkse tortel
- Vink
- Winterkoning

ZOOGDIEREN

- Eekhoorn
- Konijn
- Mol
- Wezel

VLEERMUIZEN

- -

DAGVLINDERS

- Bont zandoogje
- Boomblauwtje
- Citroenvlinder
- Dagpauwoog
- Distelvlinder
- Eikenpage
- Gehakkelde aurelia
- Klein geaderd witje
- Klein koolwitje

LIBELLEN

- Heidelibel
- Vuurjuffer

REPTIELEN, AMFIBIEËN & VISSSEN

- Gewone pad

OVERIGE ONGEWERVELDEN

- Agaatvlinder
- Akkerhommel
- Grote narcisvlieg
- Huismoeder
- Kolibrievlinder
- Mendicabeer
- Roesje
- Strekpoot
- Wimperflankzandbij
- Zevenstippelig lieveheersbeestje

VAATPLANTEN

- Bezemkruid
- Duits viltkruid
- Liggende ganzerik
- Madeliefje
- Morgenster
- Muurleeuwenbek
- Muurvaren
- Rood guichelheil
- Tongvaren
- Zandteunisbloem

OVERIGE

- Frietzak-bekermos
- Gelobde citroenkorst
- Gewoon krulmos
- Grove geelkorst
- Kapjesvingermos
- Kauwgommos
- Muurschotelkorst
- Vals dooiermos
- Vliegenzwam
- Zwarte schotelkorst

Muurvaren
(M. de Haas)

Wimperflankzandbij
(G.J. Assink)

Boomkruiper (G.J. Assink)

BEN JE BENIEUWD WAT ER OP DIT MOMENT AAN SOORTEN WORDT GEZIEN?

Neem eens een kijkje op waarneming.nl. Hier vullen vrijwilligers hun waargenomen soorten in. Steeds meer mensen voeren in wat ze hebben gezien. Op die manier leren we welke soorten voor kunnen komen. Deze kennis vormt een basis voor bescherming van biodiversiteit. Wil je zelf een bijdrage leveren of soorten leren kennen? Dan is er een app voor op je telefoon die aan de hand van foto's kan herkennen welke soort je hebt gezien. Kijk op ObsIdentify.

'AMBASSADEUR' VAN DIT DEELGEBIED IS DE PUTTER

De 'ambassadeur' van dit gebied is de putter. Deze soort is gekozen als vertegenwoordiger, omdat dit gebied optimaal leefgebied vormt voor de putter. Net als alle andere soorten heeft de putter behoefte aan een goede verblijfplaats, vocht en voedsel. Als het goed gaat met de ambassadeur kunnen veel andere soorten meeliften op zijn succes.

VOORWAARDE & VERBETERMAATREGEL VOOR DE AMBASSADEUR

Vocht: Vogels hebben water nodig om te drinken, af te koelen en hun veren schoon te maken en in te vetten.

Zet een waterschaal, diep bord, koekenpan of terracotta bloempotonderzetter in de tuin neer met water erin. Als u een vijver heeft, zorg dan voor een schuin aflopend, ondiep gedeelte dat functioneert als vogelbad.

Verblijfplaats: Meestal lager dan 10 meter van de grond, verstopt tussen de bladeren van bomen en struiken.

De gemeente kan ervoor zorgen dat er in de omgeving genoeg struiken en bomen van voldoende hoogte aanwezig zijn. De groenbeheerder dient ervoor te zorgen dat deze struiken en bomen buiten het broedseizoen om worden gesnoeid.

Voedsel: Voornamelijk rijpe en onrijpe zaden van planten als distels en zonnebloemen. Ook insecten en eten van voedertafels.

Richt de tuin vogelvriendelijk in door planten als kogeldistel en kaardenbol aan te planten. In de winter zijn elzen een belangrijke voedselbron voor putters. Een voedertafel kan daarnaast nooit kwaad!

VERBETERMAATREGELEN

HUIDIGE SITUATIE	GEWENSTE SITUATIE	HOE GEWENSTE SITUATIE BEREIKEN?	
		GEMEENTE	INWONERS
Voornamelijk bebouwing.	Sterke groene structuren met afwisselende soorten die hier van nature thuishoren.	Maak groene plantsoenen waar de natuurlijke vegetatie op kan komen met veel zaaddragende vegetatie als voedselbron voor de putter.	Vervang verharding die niet persé noodzakelijk is met groen met voorkeur voor zaaddragende planten als voedselbron voor de putter.
Weinig tot geen groene verbindingen in de vorm van lanen of houtwallen.	Minder verstening en meer groen bestaande uit bomen, bosplantsoen en kruidenrijke bermen.	Zorg voor ruige randen met natuurlijke vegetatie en veel zaaddragende planten als foerageergebied voor de putter.	Plaats levende beplanting langs erfgrenzen zoals heggen, bosplantsoen en bomen.
Veel plantsoenen en kleine parken met intensief beheer.	De tuinen van inwoners bevatten weinig verharding en zijn divers in boom-, struik- en plantensoorten.	Invoeren van een gefaseerd maaibeleid bij bermen en oevers.	Daar waar mogelijk nieuwe waterpartijen aanleggen met natuurlijke oevers waar putters kunnen drinken.
Weinig bermen.	Een toename in minder intensief gemaaid gazon.	Groenstructuren aan elkaar laten aansluiten en bestaande groenstructuren verbreden/ versterken.	Gebruik geen gif.
		Gebruik geen gif.	

Putter (G.J. Assink)

Kogeldistel (H. Looman)